

La mobilització des de la unitat popular

Benet Salellas i Vilar

Del debat "Anàlisi del procés mobilitzador del 2011-2019. Posem el focus en la lectura conjunta del cicle de l'1-O" realitzat al Congrés Nacional Obert de la CUP del 16 de desembre de 2023 a Girona¹

Aquesta setmana ha fet deu anys del desallotjament del bloc Salt ocupat per la PAH. En aquell moment es resolia per la via policial una ocupació que va tenir un simbolisme importantíssim perquè el dia 16 d'octubre, dos mesos abans, havíem aturat el desallotjament amb una acció pionera davant del Tribunal Europeu dels Drets Humans sobre dret a l'habitatge de famílies vulnerables. Aquella decisió, que va arribar de matinada en temps de descompte, era la cristallització d'un procés de mobilització que havia comportat la implicació de molts actors socials, polítics i sindicals, de gent afectada i de gent solidària de Girona-Salt i també d'arreu del Principat, que a mi durant molt de temps quan em preguntaven "què és la unitat popular?", jo contestava: la gent implicada en l'ocupació del bloc Salt. Perquè a més va ser també, al final, una victòria en tant que tot i el desallotjament del desembre, finalment aquell bloc va ser adquirit per l'Ajuntament i ara és habitatge social.

Aquest fet, entre d'altres que es podrien invocar, serveix com a material de discussió, com a element de contrast amb els fets de l'ocupació de les escoles per a garantir el referèndum de l'1-O l'any 2017, com a antecedent -si es vol-, com a símptoma de què s'anava construint i que serveixen per identificar alguns dels elements en comú d'aquest període:

- **Autotutela de drets.** És una idea molt bonica sobre la qual hem treballat. Serien garanties d'autotutela en determinats supòsits: des del dret a vaga fins a la desobediència civil, en la filosofia del concepte de garantia social de la Constitució de l'Any 1 de la Revolució Francesa que la defenia així, "consisteix en l'acció de tots per assegurar a cadascú el gaudi i conservació dels seus drets".

---

¹ Aquest text és la versió escrita d'una intervenció oral en una Mesa del Debat Nacional (Nota de l'autor).

- **Visió comunitària.** Un dels grans objectius d'aquestes mobilitzacions és l'ampliació del nosaltres cap a la creació d'un nou subjecte. Tots els que vam dormir a les escoles -com en el bloc de la PAH- vam conèixer veïns i veïnes noves, gent que ens havíem trobat i mai no ens havíem dit res o, fins i tot, que havien estat invisibles per a nosaltres. I aquesta vivència modifica les nostres relacions a partir d'aquell dia. S'estén un sentiment de pertinença a un subjecte de canvi, a un poble, que és molt més fort i molt més divers i sobretot que es reconeix i s'organitza (CDR, col·lectius nous...)

- Una estratègia que combina l'acció institucional amb la mobilització, però que té molt clar un **objectiu concret** a realitzar: assegurar l'exercici d'aquell dret en aquell lloc.

Amb aquests vímets, amb aquests fils, vam anar teixint i construint i des d'aquí podem resseguir les aportacions de la CUP al cicle mobilitzador. No necessàriament inventades per la CUP però sí heretades, transmeses i contagiades per osmosi.

- Per fer una truita cal trencar els ous i acabar a l'AN (Joan Coma).
- Sense por, desobeïm per la independència (campanya via Laietana rosa fúcsia).
- La defensa de la seu nacional el 20 de setembre.

Tot i haver teoritzat, en alguns moments hem jugat molt la idea de desobediència com a sinònim de revolució, jo em vaig adonar que ens havíem mogut en l'esquema de la desobediència civil (en el cicle fins a octubre 17, no després) quan vam preparar la declaració de Jordi Cuixart en el judici del procés. S'ha utilitzat molt més aquest concepte a posteriori que no pas mentre preparàvem. I aquí és on es denota una certa intuïció, sentit comú polític destituent construït sobretot per la CUP.

TESI [Desobediència, comunitat i concreció com a tres conceptes centrals]

ANTÍTESI (Basarda, elitisme i inèrcia)

Basarda. Probablement perquè veníem d'un desgast intern molt fort que s'havia centrat en la discussió de si ens creiem o no que hi hauria referèndum, no s'havia desenvolupat prou quin era l'escenari que construiríem després del referèndum. Aconseguim el 3-0 com a mobilització històrica que provoca el

discurs del Borbó i després desapareixem. La nostra naturalesa ens portava a la construcció d'un escenari insurreccional -no sé si l'estil eslovè o no, aquesta nomenclatura també va ser a posteriori- però tampoc vam fer res per liderar-ho. D'entrada perquè hi van haver espais informals dins de la CUP que van prendre la decisió de no alimentar realment aquest escenari i perquè a més tampoc no teníem un pla de combat del poder.

No m'interessa tant evidenciar el problema estratègic, que hi era (igual com el problema de la delegació en l'estat major i altres), sinó insistir que hi va haver una mena de pànic cap a portar el país cap a l'abisme del qual una part de nosaltres no se'n va poder distanciar. I no només. És una mena de por a equivocar-se que l'he vista en masses altres moments a la CUP que no és només un sentiment de responsabilitat el que l'alimenta sinó de vegades el no voler sortir emmascarat.

Elitisme. El cicle mobilitzador s'inicia amb una manifestació contra la STC de l'Estatut a la qual nosaltres assistim modestament i s'eixampla a través d'instruments, ANC, OC, AMI que nosaltres ens els sentim molt lluny. Renunciem a participar-hi i, per tant, a condicionar-los i el fenomen és complex i amb diferents etapes però és evident que, en alguns moments, fins i tot aquests espais són obertament bel·ligerants amb nosaltres. És a dir allò que nosaltres no condicionem, els nostres adversaris polítics sí que ho condicionen.

En alguns moments ens col·loquem com en una mena de posició de superioritat moral cap a aquest sector del moviment popular. Costa de racionalitzar (perquè és que és irracional en la lògica política) però és una posició que es desprèn i que a més es veu públicament. Molta de la nostra militància participa en algunes mobilitzacions multitudinàries, però com a anònims, quasi d'amagat. De vegades penso que aquesta superioritat moral és un autoconstructe defensiu fruit de la por (Freud truca a la porta, altre cop). Què hagués passat si ens hi haguéssim implicat? Hauríem reforçat l'octubre?

Inèrcia. Sovint invoquem la mobilització com a mantra quasi religiós que ha de ser la clau que obri tots els panys. I ho és, és un element necessari, però vinculat a una estratègia concreta que molt sovint no tenim ni dibuixem. Posaré com a exemple la mobilització antirepressiva, que és pràcticament el

monotema polític després de la tardor del 2017. Aquí, a banda de reconèixer el paper importantíssim com a eina de xoc del moviment a Alerta Solidària, hem de fer una autocrítica especial cap a la CUP perquè no és proporcional el resultat polític a l'esforç invertit en tots els sentits.

- Invisibilització de la CUP a les mobilitzacions tot i ser-ne un agent principal.
- Absència de debat dins de la CUP sobre l'estratègia antirepressiva (amb el resultat d'una praxi totalment caòtica que neutralitza la feina política).
- S'ha treballat molt i molt bé en una estratègia de cura i de defensa (vital, central i important) però s'ha perdut l'oportunitat de construir acció política més argumentada, més afinada i més propositiva i per tant molt més dolorosa per al sistema.
- Tensió Alerta- CUP fins a la construcció d'un discurs incompreensible: per exemple amb la posició sobre l'amnistia.
- Tot i això amb elements sempre positius. Caixa Solidaritat (però sempre lluny del nostre control, de esos polvos... estos lodos)

SÍNTESI

La síntesi està per construir i és el debat que tenim a les mans. El paper mobilitzador de la CUP és indiscutible i sense ell no s'hauria arribat fins on hem arribat. Ara, cal avançar més. Hem d'estar disposats a jugar la partida, de veritat, fins a enfangar-nos fins i tot comprometent el nostre capital polític individual i col·lectiu. L'acció revolucionària exigeix jugar-s'ho tot i estar disposat a perdre. Aquest és el nivell de compromís i de pedagogia que ens ha de permetre recuperar la credibilitat.

Per això, la síntesi, la construirem superant-nos i desbordant-nos una vegada més a nosaltres mateixos i prenent com a lema els ingredients proposats pel company Nana de Ribes en una intervenció al Parlament el 2016: *"i davant el poble i davant el món, determinació, compromís, desobediència, mobilització, coherència i credibilitat"*.